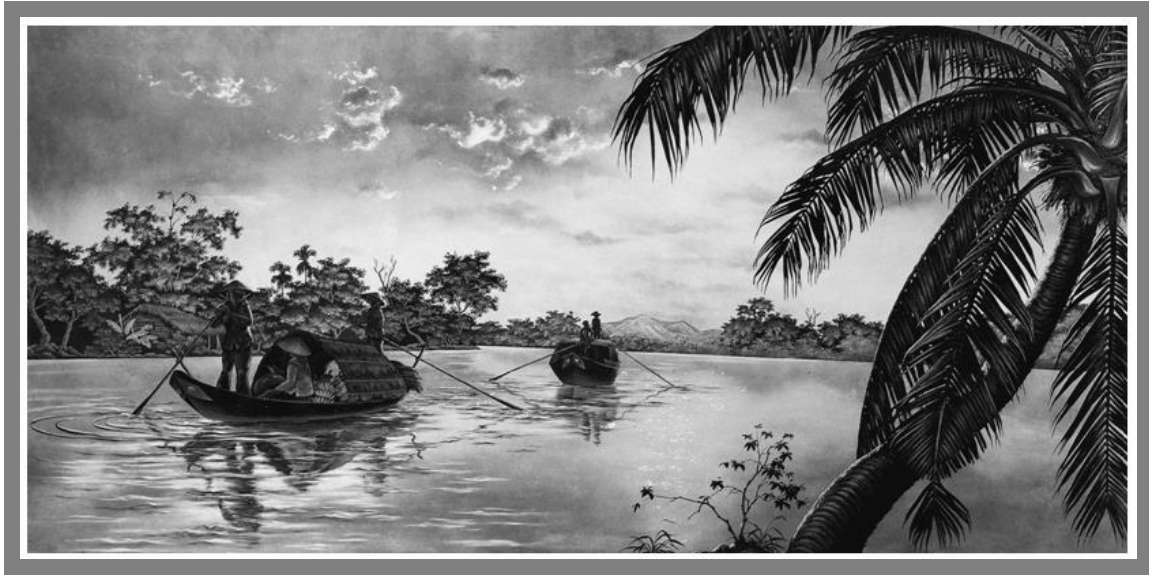

TIẾNG HÒ TRONG ĐÊM VẮNG

PHI VÂN

Thầy ơi thầy, dậy mà nghe con nhỏ nó hò !
Tôi giật mình dụi mắt hỏi anh chèo: "Tới đâu rồi anh?"

- Dạ, vừa qua khỏi vàm Rạch Bàn!

Tôi chồm ra ngoài nhìn cảnh vắng. Bên vàm, hàng dừa nước âm u lâu lâu thấy le lói một ánh đèn; bên bờ kia thỉnh thoảng nghe tiếng chày giã gạo, tiếng chó sủa đêm.

Đêm nay chỉ có vành trăng hai mươi, nhưng sao đầy trời góp ánh sáng lại làm cho cảnh vật thêm ảo huyền thơ mộng.

Một làn gió nhẹ thoảng qua, tâm thần tôi thêm sáng khoái.

Vắng xa, những giọng phù trầm êm ả của một điệu hò mê ly, đặc biệt chôn đồng quê, rõ lặn trong lặng lẽ.

- Anh chèo ơi, lời mái đợi họ lại gần, đi cho có bạn và nghe hò chơi anh!

- Xin lỗi thầy, nghe giọng hò của "con nhỏ" tôi đã rụng rời, lời mái tự nãy giờ. Thế nào tôi cũng lên tiếng.

- Anh cũng biết hò nữa sao?

- Điệu nghệ mà thầy! Nói gì gặp phải tri âm, thức hò mấy đêm cũng không biết mệt.

- Ủ! Hò đối đáp nghe chơi, mà anh phải rán làm sao chớ để thua con gái, nhục lắm!

- Dễ không, để tôi bắt trớn cho thầy coi mà! Kìa, nó đã lại gần, tôi phải giáo đầu "nhập đề" mới được.

Hò hơ ờ ơ...

Bạc vớ vàng còn đen còn đỏ,

Đôi đũa mình còn nhỏ thương nhiều,

Vừa nghe tiếng em là anh muốn như anh Kim Trọng thương chị Thúy Kiều thương xưa... ơ...

Hò xong, anh ta đắc chí:

- Đó thầy coi, thế nào rồi nó cũng trả lời, "điệu nghệ gặp nhau, là mày tao quán quít"!

Giọng phù trầm ngừng đi một chặp. Chúng tôi yên lặng chờ. Quả nhiên không sai lời anh chèo nói: "điệu nghệ gặp nhau, là mày tao quán quít", tiếng hò lại nổi lên:

Hò hơ... ở người không quen ơi,

Nghe anh, em cũng muốn thương nhiều,

Nhưng hoa đà có chủ, khó chiều dạ anh.

Anh chèo xoa tay trả lời tức khắc:

- Hò hơ... chim kia còn thỏ thẻ trên cành,

Nghe em nói vậy, dạ không đành rẽ phân....

Giọng trầm cũng không chịu nhịn:

- Hò hơ... Bình bồng ở giữa giang tân,

Bên tình, bên nghĩa, biết thân bên nào?...

Anh chèo rồi rít:

- Đó thầy coi, ngon chưa? Trời ơi, cái giọng đáng yêu làm sao!....

- Hò hơ, ở em ơi...

Nhứt lê, nhì lựu, tam đào,

Bên tình bên nghĩa bên nào cũng đồng thân.

Rồi anh lắng tai chờ.

- Hò hơ, nói mà chơi vậy chớ: Gió thổi hiu hiu, lục bình trôi riu riu. Anh đừng bận bịu, bớ điệu chung tình, con nhạn bay cao khó bắt, con cá ở ao quỳnh cũng khó câu...

Anh chèo đã thấy đỡ mờ hôi, nuốt nước miếng anh bảo với tôi.

- Không được, tôi chưa hề gặp con nhò nào hò "chiến" như con nhò này, nó làm bộ có chồng để thử mình, rồi bây giờ lại làm cao, nếu ở hò cù cưa, thế nào cũng bị nó "hạ". Vậy tôi phải trở hết nghề đem điệu hò dài ra "tấn công" cho nó hết "ứ nhựa" hoạ may nó mới "xếp giáp quy hàng".

- Hò hơ... Ở này em ơi, em hãy nghe cho kỹ: xưa nay gái không cưới chồng, trai không ở goá, đoái thấy nàng xinh đã quá xinh. Buông lời vừa võ vế non, nếu như nàng lo việc cháu con, sao không kiếm chốn trao thân gởi thế? Trên đời bá công bá nghệ, dưới lại là tứ thú tứ dân. Làm người sao khỏi chữ lương nhân, mà nàng chịu để phòng không ở goá? Sách có chữ rằng phụ nhân nan hoá, ít kẻ yêu vì. Nên lấy chồng phải luận phải suy, phải xem trong lòng đục, đây đã đến phải thời phải lúc... Hò hơ... hay nàng còn cục dục cù lao... Để anh ngờ ngẩn ra vào, thăm yêu trộm nhớ dạ nào bỏ anh?...

- Đó thầy coi, thế nào nó cũng chết ngất, điệu hò dài phải đối dài, ngắn đối ngắn, nó mà đáp được kỳ này, thì tôi cũng cam giải nghệ cho rồi....

Tôi giục: "Kìa nín, nó đã đáp liền kia!"

- Hò hơ, ở này anh nó ơi, số phận em giao phó cho trời xanh, lấy anh, em không lấy nhưng cũng không đành làm ngơ. Hò hơ... vốn em cũng chẳng bơ thờ, em đã hằng chọn trong lòng đục, nhưng vẫn còn ngờ nọ duyên. Hò hơ... vốn em cũng muốn lấy ông thầy thuốc cho giàu sang, nhưng lại sợ ông hay gia hay giảm; em muốn lấy ông thầy pháp cho đảm, nhưng lại sợ ông hét la ghê gớm; em muốn lấy chú thợ mộc, nhưng lại sợ chú hay đục khoét rầy rà; em muốn lấy anh thợ cưa cho thật thà, nhưng lại sợ trên tàn dưới mặt; em muốn lấy người hạ bạc, nhưng lại sợ mang lười mang chài; em muốn lấy anh cuốc đất trồng khoai, nhưng lại sợ ảnh hay đào hay bới; em cũng muốn chọn anh thợ rèn kết ngời, nhưng lại sợ ảnh hay nói tức nói êm; ảnh hay cà riềng cà tỏi; em muốn lấy ông nhạc công cho giỏi, nhưng lại sợ giọng quyền giọng kèn; em muốn lấy thằng chăn trâu cho hèn, nhưng lại sợ nhiều điều thá ví; em muốn lấy anh lái buôn thiêng thị, nhưng lại sợ ảnh kêu rêu mắc rẻ khó lòng; em muốn lấy anh thợ đóng thùng, nhưng lại sợ ảnh kêu trật niềng trật ngồng; em muốn lấy ông Hương ông Tổng, nhưng lại sợ việc trống* việc gông; em muốn lấy anh gánh tay không, nhưng lại sợ treo đầu quây; em muốn lấy chú hàng heo khi nãy, nhưng lại sợ chú làm lộn ruột lộn gan; em muốn lấy anh thợ đất thợ đan, nhưng lại sợ ảnh hay bắt phải bắt lỗi; em muốn lấy anh hát bè hát bội, nhưng lại sợ giọng rồi giọng tuồng; em muốn lấy anh thợ đóng xuồng, nhưng lại sợ ảnh hay dẫn hay thúc... Hò hơ, mấy lời trong đục chẳng dám nói ra. Có thầy giáo tập trong làng xa, hay dạy răn, so đức hạnh ai bằng, lại con nhà nho học, sử kinh thầy thường đọc, biết

việc thánh hiền. Hò hơ, gặp nhau em kết nghĩa liền, không chờ chẳng đợi cho phải nguyên phụng loan... **

Tuy anh chèo cứng họng, nhưng tôi ngồi trong mũi đã thấy khoái trá vô cùng.

Còn gì sung sướng cho bằng khi mình nghe "người ta" vô tình nhắc nhở tới mình, ca tụng mình trên dòng sông lờ lững?...

- Chắc anh "phọt phe" rồi phải không anh dò?

Anh ta đáp xuôi xị:

- Ý mèn ơi, tôi mới thấy con nhỏ hò lạnh hết chỗ!...

- Này anh, tôi nói thiệt cho anh nghe. Sao tôi nghe giọng hò của con nhỏ ấy tôi "mê" lắm. Anh biết tôi làm thầy giáo chứ. Nghe nói nó đang tìm kiếm kết duyên với chúng tôi, tôi cảm động quá anh à. Anh làm thế nào cho tôi thấy mắt "nó" một chút, "một chút xíu" thôi, rồi mình đi... được không?

- Có khó gì thầy, tôi kêu nó cặp ghe lại hỏi mỗi lứa, thầy muốn nhìn bao lâu lại không được!

Rồi anh lập tức lên tiếng:

- Chị hò ơi... chị hò! Làm ơn cặp ghe cho mỗi nhò chút lứa, chị hò!...

Thấy bóng ghe chèo tới là tôi phấn khởi trong lòng, bò ra ngoài dòm lom lom.

- Ghe cặp chiếc đò, tôi càng thêm hồi hộp. Ôi! Tiếng hò như thế, còn người làm sao!...

Tôi hình dung một cô thôn nữ mày liễu má đào, có vóc mình thon thon, có bộ tịch khả ái...

Bỗng anh chèo đang ngồi nghỉ tay, giật mình đứng phất dậy. Trong chớp nhoáng, anh bị một tên lực lưỡng thộp ngực anh, đưa ngọn dao ngang cần cổ:

- Nín mắt, la lên thì cụt đầu! Tao không động tới mày đâu!

Còn tôi... chao ôi, tôi cũng kinh hồn lạc phách, rủi may phó mặc cho trời... Tôi chưa kịp nhảy xuống sông thì đã bị hai tên khác đè cứng dưới ván đò. Tôi dợm la nhưng một thằng trong bọn "ấn" cho tôi một cùi chỏ vào hông, đau lòng ngực lồng gan, nằm trợn trắng như chết nửa người.

Đã thế, tiếng con nhỏ hò còn trêu gan trong mũi nhỏ:

- Chú Bảy coi có con đàn bà nào ở trong mui, đề cổ lột cho tôi sợi dây chuyền!...

Phi Vân

*-Trống : cái trống: gông đóng, trống mang

** - Một câu hò trong bài này tôi chép hời hả trong mui ghe theo giọng hò đối đáp, có thể sai đi ít nhiều. Nhưng tôi không sửa được vì không có nguyên văn, xin nhờ bạn đọc nào biết rành bổ chánh giùm cho.